
CUPRINS

ARGUMENT	7
1. EUROPA ISTORICĂ	15
2. UNIUNEA EUROPEANĂ, UN MODEL DE INTEGRARE ECONOMICĂ	53
3. EUROPA VIITORULUI	103
4. EUROPA VALORILOR	147
5. EUROPA POLITICĂ	195
6. EUROPA SUB VREMI. PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ UE	253
7. EUROPA ȘI CRIZA MIGRAȚIEI	293
8. VIITORUL UNIUNII EUROPENE	333



EUROPA ISTORICĂ

Uniunea Europeană este un proiect comunitar fără precedent, apărut într-un moment istoric deosebit de tulbure. Prin modul de dezvoltare în timp, prin curajul care a stat la baza punerii fundației și prin efectele pe care le-a generat asupra vieții unor generații întregi de cetățeni, acest tip de construcție nu are echivalent. Originea Uniunii a presupus o decizie temerară, generată, la rândul ei, de o realitate fără precedent: dezastrul unui război mondial care a lăsat o lume în ruine și care a pus omenirea față în față cu o capacitate de distrugere catastrofală. O Europă dezbinată de ură, decimată, distructivă și autodistructivă ieșea din cel de Al Doilea Război Mondial împrăștiată și demoralizată.

Pentru cineva care nu a trăit acele timpuri, este greu de imaginat tabloul dezolant pe care războiul l-a lăsat în urmă, și poate și mai greu de imaginat o decizie de a transforma o pace garantată de tratate într-un proiect pentru viitor, bazat pe cooperare și pe neagresiune. Cei care au avut viziunea unui viitor ferit de război, așa-numiții arhitecți ai proiectului european, au găsit însă curajul, dar și noblețea de a așeza încrederea la baza primei forme de cooperare pragmatică între statele abia ieșite dintr-o conflagrație: încrederea și disponibilitatea de a gândi împreună un plan mai bun pentru toți, un plan care să lase din nou loc pentru speranță în Europa.

— COOPERAREA, SOLUȚIA CARE A RIDICAT EUROPA DIN RUINE

Dintr-un astfel de proiect, care a înlocuit agresivitatea cu buna înțelegere, competiția cu colaborarea și mefiența cu încrederea reciprocă, a apărut prima formă de cooperare care a stat la baza Uniunii Europene, așa cum o cunoaștem acum. Dacă războiul

i-a învățat ceva pe liderii politici, atunci prima lecție pusă în practică a fost aceea de a face tot ce se poate face pentru ca un alt conflict de acest fel să nu se mai producă. Primii care s-au angajat la un acord care să pună pacea mai presus de orice ostilitate au fost rivalele tradiționale, Franța și Germania, care, printr-o decizie de anvergură istorică, au agreeat să-și pună industriile cărbunelui și oțelului sub o autoritate neutră, supranațională, în cadrul unei organizații la care puteau participa și alte state.

**PACEA DEVINE
PRIORITATEA
NUMĂRUL UNU
A FRANȚEI
ȘI GERMANIEI.** ★

Teoria simplă din spatele celui dintâi organism care a fondat ceea ce avea să devină, peste ani, Uniunea Europeană a constatat în presupuziția că, dacă între Franța și Germania puteau exista încredere și înțelegere, atunci și între ceilalți colaborarea era posibilă. Cel care a articulat-o, cu încredere și curaj, a fost ministrul francez al Afacerilor Externe de la acea vreme, Robert Schuman, printr-o declarație care a ajuns să-i poarte numele, prezentată la data de 9 mai 1950. Declarația Schuman stă la baza proiectului comunității europene, iar 9 mai a devenit data nașterii Uniunii Europene. În 2008, Parlamentul European a recunoscut oficial această dată ca Ziua Europei, sărbătorită în toată Uniunea.

**9 MAI, ZIUA
DECLARAȚIEI
SCHUMAN,
DEVINE
ZIUA UE.** ★



ROBERT SCHUMAN,

cel care a avansat această idee inovatoare, a fost consiliat de economistul și diplomatul francez Jean Monnet, un susținător acerb al ideii de cooperare între statele Europei, ca fundament pentru asigurarea păcii și bunăstării regionale.

Cei doi sunt considerați părinții fondatori ai Uniunii, alături de alți politicieni vizionari care au susținut cu entuziasm și fermitate direcția comunitară, printre care se numără Konrad Adenauer, Joseph Bech, Paul-Henri Spaak, Walter Hallstein, Altiero Spinelli și Alcide De Gasperi.

Cele dintâi state care s-au alăturat Franței și Germaniei în cadrul acestei organizații de cooperare la nivel european au fost Italia, Țările de Jos, Belgia și Luxemburgul. Cele șase state au pus bazele Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO), o organizație nouă, care a rezultat în urma semnării Tratatului de la Paris la data de 18 aprilie 1951. Conducerea executivă a CECO urma să fie exercitată de o Înalță Autoritate (viitoarea Comisie

Europeană), al cărei prim președinte a fost chiar Jean Monnet.

Primul proiect de cooperare bazat pe punerea la comun a două sectoare industriale importante a fost un pas esențial pentru deschiderea dintre state și pentru armonizarea relațiilor după cel de Al Doilea Război Mondial,

dar, în scurtă vreme, semnatarii Tratatului de la Paris au realizat că o mai amplă cooperare era necesară pentru dezvoltarea economică la nivelul grupului. Acest deziderat a avut ca rezultat semnarea celor două tratate de la Roma, în martie 1957, în urma cărora au apărut alte două organisme: Comunitatea Economică Europeană (CEE) și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom).

**TRATATUL ★
DE LA ROMA,
PASUL DECISIV
CĂTRE O PIAȚĂ
COMUNĂ.**

Prin Tratatul de la Roma, statele semnatare făceau un pas decisiv către ceea ce avea să devină piața comună, care, în timp, își va perfectă cele patru libertăți specifice: de circulație a persoanelor, a bunurilor, a serviciilor și a capitalurilor. Tot la Roma s-a stabilit crearea unor politici și instituții comune în perspectiva unei mai bune armonizări a relațiilor dintre statele membre ale celor trei organisme, ca garanție a creșterii nivelului de trai la scară comunitară.

TRATATUL DE LA ROMA

se referă, generic, la două tratate prin care luau naștere două comunități esențiale pentru construcția europeană: Tratatul de Instituire a Comunității Economice Europene a Energiei Atomice (CEE) și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom). A fost semnat la Roma, de șase state (Franța, Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg), la data de 25 martie 1957. Principalele obiective ale Tratatului CEE au fost crearea pieței comune și coordonarea politicilor economice ale statelor membre în așa fel încât să genereze dezvoltare economică la nivelul întregului grup. Atunci s-au pus bazele pieței comune, caracterizate prin cele patru libertăți și prin existența unei uniuni vamale, și tot prevederile Tratatului de la Roma au stabilit direcțiile unor politici comune, în special în domeniul agriculturii și al transportului. Euratom, care, între timp, a devenit neesențial în procesul construcției europene, a avut ca scop crearea unei piețe comune pentru energie atomică.

Cooperarea mai strânsă, cu perspectiva coordonării economiilor naționale și a politicilor sociale, a fost, aşadar, cel de-al doilea răspuns major pe care primele state participante la proiectul european l-au dat la întrebarea privind stabilitatea și bunăstarea în regiune.

Beneficiile economice și sociale ale acestor politici au fost notabile, ca urmare directă a eliminării taxelor vamale în interiorul Comunității, iar progresele clar cuantificabile ale integrării au făcut ca alte trei state să-și dorească statutul de membru. După negocieri îndelungi, Marea Britanie, Irlanda și Danemarca au aderat la CE în ianuarie 1973.

**ELIMINAREA ★
TAXELOR
VAMALE OFERĂ
STABILITATE,
BENEFICII
ECONOMICE
ȘI SOCIALE.**

Comisia Europeană a dezvoltat forme tot mai eficiente de organizare instituțională, menite să asigure grupului un cadru din ce în ce mai favorabil de luare a deciziilor în beneficiul cetățenilor. Aceste noi viziuni de armonizare instituțională au avut ca răspuns Tratatul de Fuziune, sau Tratatul de la Bruxelles, semnat la 8 aprilie 1965, al cărui scop a fost crearea unor instituții unice pentru cele trei Comunități Europene: Consiliul de Miniștri și Comisia Europeană. Alte două mari momente trebuie amintite, pentru rolul hotărâtor pe care deciziile luate atunci l-au avut în existența Uniunii până în prezent.

În 1975, în afara tratatelor, aşadar pe cale neconvențională, s-au pus bazele Consiliului European,

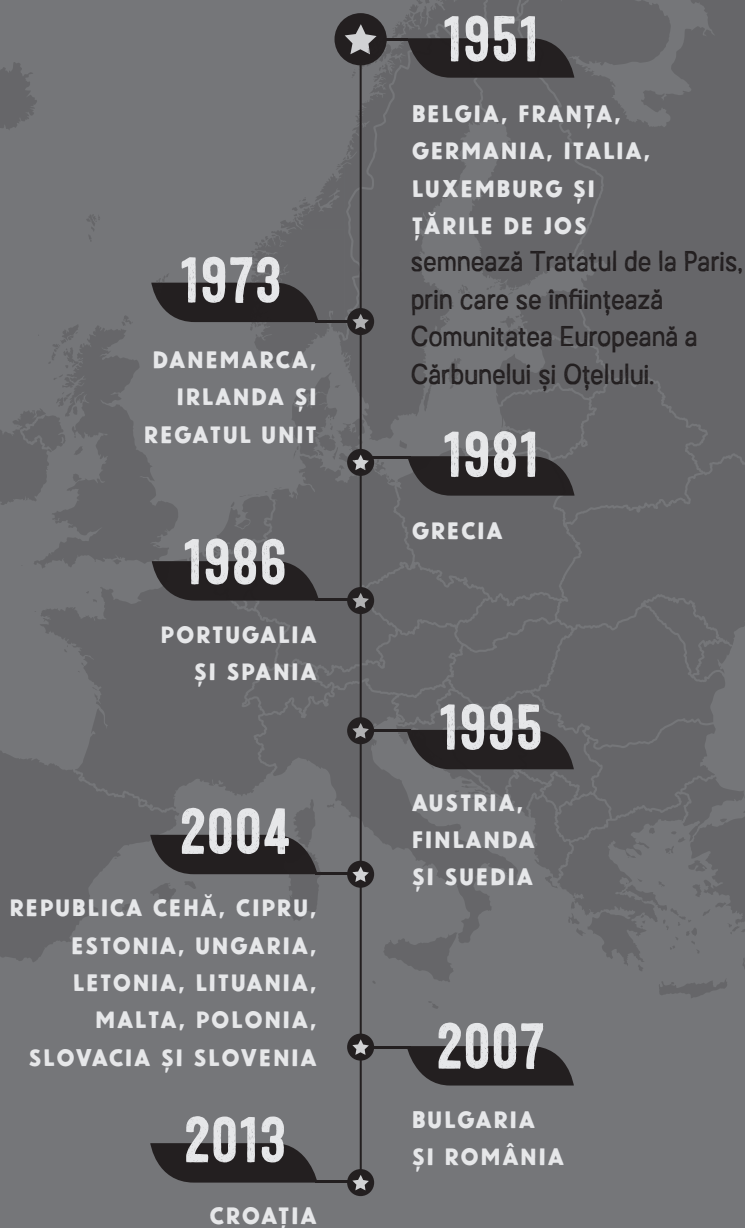
★ **SIMONE VEIL,
PRIMUL
PREȘEDINTE AL
PARLAMENTULUI
EUROPEAN ALES
PRIN VOT LIBER.**



ale cărui întruniri reuneau (și reunesc) șefii de stat și de guvern ai statelor membre, iar în 1979, CE a decis că era timpul ca înșiși cetățenii să aibă o pondere mai mare în deciziile luate la nivelul Comunității, introducând alegerile directe pentru membrii Parlamentului European. Funcția

de președinte al Parlamentului European ales prin vot liber a fost exercitată de Simone Veil, fost ministru al Sănătății în Guvernul Valéry Giscard d'Estaing și supraviețuitoare a Holocaustului. În discursul ei inaugural, rostit pe 18 iulie 1979, după ce a fost aleasă pentru a exercita această funcție, Simone Veil evidenția responsabilitățile, dar și prerogativele noi care-i reveneau Parlamentului ales prin sufragiu universal pentru a reprezenta voința a 260 de milioane de oameni. Primele alegeri care decideau componența Parlamentului European marcau, pentru Simone Veil, un moment crucial în viața Uniunii: pentru prima dată, cetățeni care, cu puțin timp în urmă, fuseseră în război unii cu alții votau împreună un corp politic menit să le reprezinte interesele. Dobândind o nouă formă de legitimitate, născută din alegerea sa de către cetățeni, Parlamentul era îndrituit să autorizeze bugetul Uniunii în numele celor care l-au votat, prerogativă pe care și-o păstrează până azi.

APARIȚIA ȘI EXTINDEREA UE



Sursa: Uniunea Europeană